

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ГЕОЛОГІЇ ТА НАДР УКРАЇНИ

(Держгеонадра)

вул. Антона Цедіка, 16, м. Київ, 03057, тел. (044) 536-13-18, (044) 536-13-17, тел/факс: (044) 456-71-45
E-mail: office@geo.gov.ua, сайт: www.geo.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37536031

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

**Комітет Верховної Ради України з
питань екологічної політики та
природокористування**

**Міністерство захисту довкілля та
природних ресурсів України**

**Київська обласна рада VIII
скликання**

пл. Лесі Українки, 1 м. Київ, 01196

Щодо надання інформації

Державна служба геології та надр України опрацювала листа Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 19.03.2025 № 25/4-12/3961-25 (вхідний Держгеонадр від 20.03.2025 № 219-МД/1-25) щодо листа Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування від 19.03.2025 № 04-15/11-2025/62688 (вхідний Держгеонадр від 19.03.2025 № 14-ВРУ/1-25) стосовно листа Київської обласної ради VIII скликання від 11.03.2025 № 649/06-04 (Рішення від 06.03.2025 № 1191-31-VIII) про підтримку звернень територіальних громад Володарської селищної ради та Маловільшанської сільської ради Білоцерківського району Київської області щодо заперечення проти видобування циркон-рутил-ільменітових руд на території району та недопущення негативних екологічних наслідків, знищення родючих ґрунтів та лісових насаджень, флори та фауни, забруднення підземних, питних вод, атмосферного повітря, та у межах компетенції повідомляє.

Держгеонадра, відповідно до пункту 1 Положення про Державну службу геології та надр України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1174, є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів і який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, є уповноваженим органом з питань реалізації угод про розподіл продукції.

Згідно з підпунктом «б» підпункту 1 пункту 2 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16.07.2021 «Про стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави», введеним в дію Указом Президента України від 23.07.2021 № 306 (далі – рішення РНБОУ), Кабінету Міністрів України доручено у двомісячний строк з урахуванням Переліку металічних руд та неметалічних корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, схваленого рішенням РНБОУ, затвердити перелік ділянок надр (родовищ корисних копалин), які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, що надаватимуться у користування шляхом проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.

Поряд з тим, Верховною Радою України прийнято Закон України від 18.12.2024 № 4154-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин та компонентів стратегічного та критичного значення» (далі – Закон). Згаданим Законом, зокрема, внесено зміни до Кодексу України про надра. Так, статтею 6 Кодексу України про надра (з урахуванням змін, внесених Законом) передбачено, що металічні руди та неметалічні корисні копалини загальнодержавного значення (їх корисні компоненти) можуть бути віднесені до переліку корисних копалин та компонентів стратегічного значення та/або переліку корисних копалин та компонентів критичного значення, за рішенням Кабінету Міністрів України, за наявності умов, передбачених частинами третьою і четвертою цієї статті.

Крім того, відповідно до частин третьої та четвертої статті 16 Кодексу України про надра (з урахуванням змін, внесених Законом) Перелік ділянок надр (родовищ корисних копалин) стратегічного та (або) критичного значення, що надаватимуться у користування шляхом проведення аукціону (електронних торгів) з продажу спеціального дозволу на користування надрами та Перелік ділянок надр (родовищ корисних копалин) стратегічного значення та (або) критичного значення, що надаватимуться у користування шляхом проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції, затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. При цьому ділянка надр (родовища корисних копалин) визначається як така, що має стратегічне та (або) критичне значення, за основною корисною копалиною (її основним корисним компонентом), включеною до переліків, передбачених частиною п'ятою статті 6 цього Кодексу.

Водночас затвердження Переліків, визначених статтями 6 та 16 Кодексу України про надра, необхідне для забезпечення належного виконання завдань, визначених розділу 13 «Управління критично важливими матеріалами» Плану України, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.03.2024 № 244-р (План України для Ukraine Facility). Враховуючи зазначене, з метою

виконання вимог Закону та забезпечення належного виконання розділу 13 Плану України для Ukraine Facility, захисту національних інтересів та підвищення рівня обороноздатності держави розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Переліків корисних копалин та компонентів стратегічного та критичного значення та Переліків ділянок надр (родовищ корисних копалин) стратегічного та (або) критичного значення».

До ділянок надр (родовищ корисних копалин) стратегічного та (або) критичного значення, що надаватимуться у користування шляхом проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, відповідно до Порядку проведення аукціону (електронних торгів) з продажу спеціального дозволу на користування надрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 993, віднесено Тарасівське родовище площею 10,19 км² (1019 Га) з прив'язкою на місцевості Київська область, Білоцерківський район, 25 км на південь від залізничної станції Біла Церква, яке обліковується Державним балансом запасів корисних копалин, з корисними копалинами титану, скандію, цирконію з грифом «дск»; ванадію, сировина високоглиноземна, дистен, силіманіт, ставроліт.

При створенні проєкту Переліку, оцінювалась кон'юнктура ринку і аналіз наявності незаліцензованих об'єктів користування надрами, оскільки значна частка економіки країни пов'язана з використанням надр на базі яких функціонують гірничовидобувні, збагачувальні і переробні підприємства.

Титанові руди є стратегічно важливими корисними копалинами України, основою багатьох критично важливих сплавів для оборонної промисловості держави та країн-партнерів, які поставляють своє озброєння на протидію державі-агресору в умовах повномасштабної війни, для енергетики та цифрової економіки.

За ресурсами й запасами титану наша держава входить до числа провідних країн світу і відома як важливий виробник титанових (ільменітових) концентратів. Разом із іншими пріоритетними видами сировини вони забезпечують стабільну роботу національної економіки, високотехнологічні виробництва, приносять певний обсяг валютних надходжень від експорту, що позитивно впливає на стабільність національної валюти. Тому виробництво концентратів і сполук титану (титановий шлак, діоксид титану та ін.), а в перспективі-металу, належить до пріоритетних напрямків розвитку промислового комплексу нашої держави. Титан також внесений до списку критичної сировини Європейського Союзу. З огляду на високий попит цієї продукції надзвичайно актуальним завданням є створення потужної мінерально-сировинної бази титану, яка забезпечить сталий та незалежний розвиток як національної, так і європейської економіки у довготривалій перспективі, а в теперішній час - ті галузі промисловості, які спрямовані на оборону. Зважаючи на перспективність і зростаючий попит титанової продукції у світі, пріоритетність виробництва Україною титанових концентратів, а також збільшення валютних надходжень від його експорту, виникла потреба в залученні у розробку нових об'єктів титанових руд з вигідними економічними показниками.

Залучення інвестиційних коштів в титанові об'єкти може бути дуже перспективним напрямком розвитку титанової галузі України.

У зв'язку зі стрімкозростаючим попитом у світі на титан-цирконієву продукцію, виникає потреба у залученні в розробку нових об'єктів титану з вигідними економічними показниками. Україна володіє значним ресурсним потенціалом титанових руд, ефективна реалізація якого можлива за умов проведення подальших геологічних досліджень, розробки та вдосконалення нових технологій видобутку та збагачення з урахуванням світової кон'юнктури мінеральної сировини.

Результати проведених досліджень дають можливість забезпечити надрокористувачів інформацією щодо наявності нових перспективних об'єктів для інвестування і таким чином оптимізувати процес надрокористування.

Експлуатація об'єктів корисних копалин для країни є стратегічною задачею, яка має важливе економічне, і політичне значення, оскільки Україна відноситься до країн з розвинутою мінерально-сировинною базою, розробка якої багато в чому забезпечує не тільки наповнення державного бюджету, але й саме існування держави. З урахуванням нових реалій, формуються якісні підходи по відновленню економіки та просування галузей, що створюють товар з доданою вартістю.

Отже, увага була приділена вивченню перспектив титан-цирконієвих розсипів Українського щита. Одним з найперспективніших об'єктів на даній території є Тарасівське родовище.

Міжнародна зацікавленість у титанових об'єктах, причому на різних стадіях вивчення і освоєння, спричинена присутністю титану в переліках критичної мінеральної сировини в ЄС, США та інших розвинутих країн, і доцільність проведення геологорозвідувальних робіт обумовлені, насамперед, гострою потребою в даній сировині. Існує дефіцит в кольоровій металургії та у хімічній промисловості (пігментний TiO_2).

Відповідно до Угоди про асоціацію ЄС, Україна офіційно висловила позицію щодо участі в Європейському зеленому курсі: посиленню співробітництва у сфері захисту навколишнього середовища та принципам сталого розвитку і зеленої економіки;

Проведення аукціонів щодо ділянок надр, які мають стратегічне значення, сприятиме залученню інвестицій у сферу надрокористування в Україні, отриманню державою бюджетних надходжень від продажу таких спеціальних дозволів та геологічної інформації в розмірі 6 відсотків ціни спеціального дозволу на користування надрами, а також можливостям для розвитку як видобувної промисловості, так і технологічних галузей та забезпечення незалежності критичних для державної безпеки галузей промисловості від імпортової сировини.

Електронні аукціони є дієвим інструментом, що забезпечує прозору процедуру надання спеціальних дозволів на користування надрами. Сервіс працює вже понад 5 п'ять років.

У 2024 році за результатами електронних торгів проведено 12 аукціонів, на які виставлено 148 лотів з яких 106 продано за 1,702 мільярда гривень.

Держгеонадра продовжує готувати об'єкти для інвестування й оголошувати електронні торги, адже залучення інвестицій у надрокористування – це економічний розвиток регіонів, створення нових робочих місць і забезпечення вітчизняної промисловості власною сировиною.

Україна запровадила процедуру оцінки впливу на довкілля, яка повністю відповідає Директиві європейського парламенту і ради 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 року про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проектів на довкілля.

Оцінка впливу на довкілля (ОВД) відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» є ключовим інструментом для забезпечення того, щоб всі потенційні впливи на довкілля, пов'язані з такими проектами, були належно визначені, оцінені і враховані у процесі планування та прийняття рішень щодо цих проектів.

Статтею 2 Закону зазначено, що оцінка впливу на довкілля – це процедура, що передбачає підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля; проведення громадського обговорення; аналіз уповноваженим органом інформації, наданої у звіті з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, іншої інформації. Статтею 4 Закону визначено, що суб'єктами оцінки впливу на довкілля є, в тому числі, органи місцевого самоврядування, громадськість.

Розробка і впровадження пріоритетних міжнародних практик, що об'єднує в собі стандарти з охорони праці, здоров'я і безпеки, а також екологічні аспекти (HSE), є ключовим фактором для створення сталого і безпечного робочого середовища в Україні, зменшення негативного впливу на довкілля, підвищення ефективності та конкурентоспроможності на ринку.

Розробка Тарасівського родовища площею 10,19 км², яке розташоване на території Білоцерківського району Київської області, була погоджена рішенням Київської обласної ради від 02.10.2007 № 190-13-V, Державним управлінням охорони навколишнього природного середовища в Київській області від 24.10.2006 № 12-09/8986, Держгірпромнаглядом від 10.05.2007 № 1/04-07.12/2935, відповідно до спеціального дозволу № 5471 від 27.01.2012 наданого ТОВ «Рутил-ільменітова компанія» на видобування розсипних циркон-рутил-ільменітових руд з метою отримання цирконієвого, ільменітового, рутил-лейкоксового, дистен-силіманітового та ставролітового концентратів та супутніх корисних копалин, який був анульований відповідно до Пункту 535 Переліку юридичних осіб, до яких застосовуються обмежувальні заходи (санкції), що є Додатком 2 до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 червня 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введеного в дію Указом Президента України від 24 червня 2021 року № 266/2021.

До відома слід зазначити, що на підставі Закону України від 19.12.2019 № 402-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про видобуток бурштину та інших корисних копалин» виключено із статті 9¹ Кодексу України про надра пункт 3 щодо

погодження надання надр у користування з метою геологічного вивчення і розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, а також для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин обласними, Київською та Севастопольською міськими радами.

Плата за користування надрами справляється у вигляді рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин, встановлюються Податковим кодексом України. Місцеві бюджети отримують до 30% від сплати ренти з видобутку корисних копалин. Крім того, при здійсненні планової діяльності надрокористувач виконує свої соціальні програми підтримки ініціатив щодо освіти, спорту, екології перед громадами, які погоджуються органами місцевого самоврядування, громадськістю.

Водночас зазначаємо, погоджений Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Переліків корисних копалин та компонентів стратегічного та критичного значення та Переліків ділянок надр (родовищ корисних копалин) стратегічного та (або) критичного значення» та оприлюднений на офіційному веб-сайті Держгеонадр, проходить процедуру погодження із заінтересованими органами відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 № 1156).

Внесення Тарасівського родовища в перелік ділянок надр (родовищ корисних копалин), які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, що надаватимуться у користування шляхом проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами сприятиме підвищенню обороноздатності держави та забезпечить надходження до бюджетів різних рівнів.

Голова

Олег ГОЦИНЕЦЬ